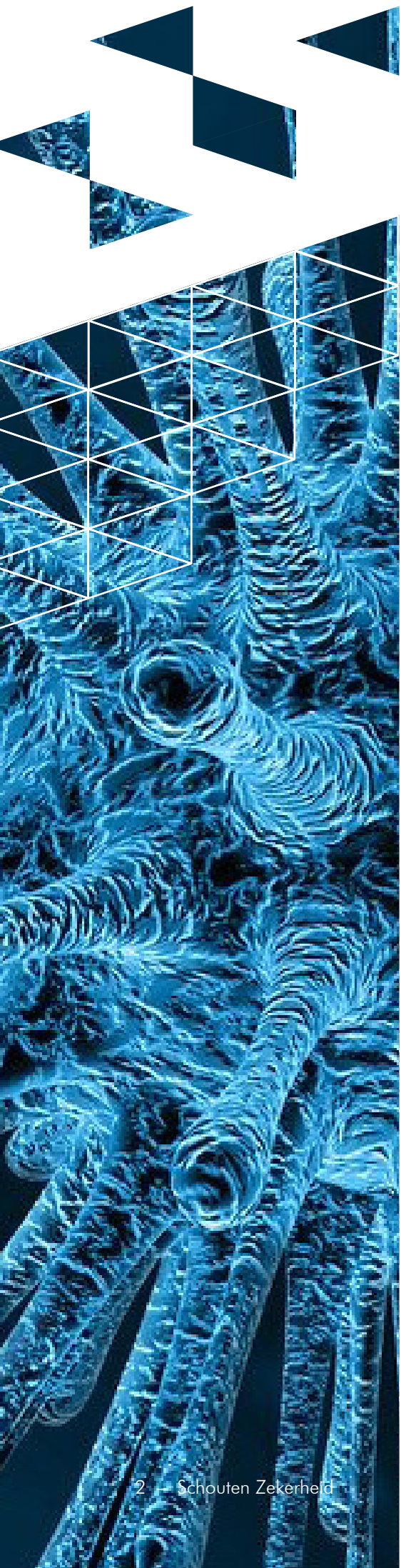

whitepaper

HET CORONAVIRUS EN UW BEDRIJFSCONTINUÏTEIT

Het coronavirus heeft een flinke impact op de continuïteit van bijna alle bedrijven. Van medewerkers die ziek worden tot acute liquiditeitsproblemen. Wat betekent het coronavirus voor uw onderneming? Met welke risico's moet u rekening houden en in hoeverre worden die gedekt door uw verzekeringen? Wat kunt u doen om de gevolgen van deze crisis te beperken?

Dit whitepaper geeft op die vragen een antwoord.

Het coronavirus houdt de wereld in zijn greep. Terwijl sommige landen voor een lockdown kozen, mogen de Nederlandse burgers nog steeds hun huis uit. De regering doet daarbij wél een beroep op het gezonde verstand en vraagt mensen vooral en veel binnen te blijven. Menig huiskamer is inmiddels omgetoverd tot kantoor annex klaslokaal, waar ouders hun werk doen en kinderen online schoollessen volgen. Ook de spelletjesdozen zijn tevoorschijn gehaald om de tijd te verdrijven. Zoals Jenga, het spel waarbij houten blokken worden gestapeld en moet worden voorkomen dat de toren omvalt. Wie een potje Jenga wil winnen heeft durf, behendigheid, strategisch inzicht en – vooruit – een beetje geluk nodig.

Onmisbare bouwstenen

Wilt u in deze 'coronatijd' de continuïteit van uw bedrijf waarborgen, dan moet u minstens over dezelfde eigenschappen beschikken. Bij Jenga kan één blokje de toren laten omvallen en ook uw onderneming kent een aantal onmisbare bouwstenen. Dit whitepaper behandelt en geeft antwoord op vragen die betrekking hebben op de vijf belangrijkste bouwstenen:

- personeel;
- klanten en producten;
- leveranciers;
- gebouwen;
- ICT.

Na het lezen van dit whitepaper weet u:

- Welke risico's het coronavirus met zich meebrengt voor uw onderneming.
- In hoeverre deze risico's gedekt worden door uw verzekeringen.
- Van welke wettelijke regelingen u gebruik kunt maken om de impact van het coronavirus op uw onderneming te beperken.
- Wat thuiswerken betekent voor de digitale risico's die u loopt.
- Hoe u uw verzekeringsportefeuille kunt afstemmen op de coronacrisis.

Momentopname

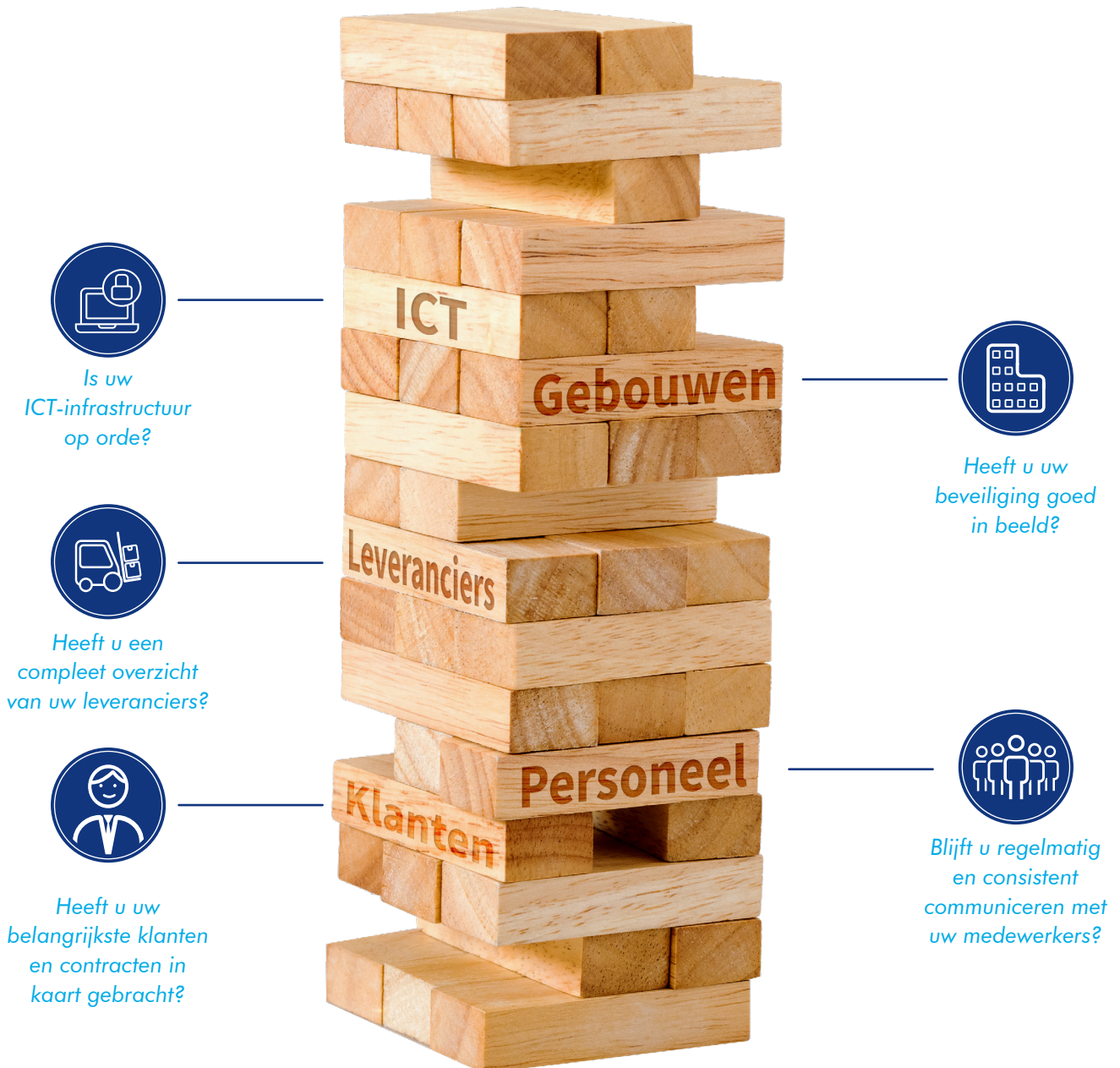
Dit document heeft 2 april 2020 als publicatiedatum en is een momentopname. Er is nog veel onduidelijk. Schouten Zekerheid voert gesprekken met onder andere Adfiz (de branchevereniging van onafhankelijk financieel adviseurs), het Verbond van Verzekeraars (de belangenvereniging van schade- en levensverzekeraars), de VNAB (de brancheorganisatie voor de zakelijke verzekeringsmarkt) en diverse branchevertegenwoordigers (waaronder Koninklijke Horeca Nederland) om de continuïteit van uw bedrijf ook ná de coronacrisis te waarborgen.

Vragen?

Heeft u vragen of kunnen wij u ergens mee helpen? Laat het ons dan weten. Wij denken graag met u mee om deze onzekere tijd goed door te komen.

Bedrijfscontinuïteit ten tijde van een pandemie

Vijf onmisbare bouwstenen voor uw onderneming

Personeel

Mag ik vragen of mijn werknemer corona heeft?

Nee, maar u mag wel vragen of iemand op reis is geweest naar een risicogebied en wat de gezondheidsklachten zijn. Uw werknemers zijn niet verplicht deze vraag te beantwoorden, al zullen de meesten dat wel doen. U mag het antwoord en andere medische gegevens van uw werknemers echter niet verzamelen en/of registreren.

Wat is de rol van de bedrijfsarts?

De bedrijfsarts speelt geen rol bij de diagnosestelling van het coronavirus. Dit doet de huisarts, in samenspraak met de GGD. De bedrijfsarts kan en mag vervolgens beoordelen of uw zieke werknemer zijn werk nog kan doen.

Wat doe ik als een thuiswerkende medewerker ziek wordt?

Een medewerker die thuiswerkt en ziek wordt, moet de gebruikelijke regels rondom ziekte in acht nemen. Hij moet zich dus ziekmelden en meewerken aan de instructies die hem worden gegeven.

Een werknemer die thuiswerkt is zelf niet ziek, maar een van zijn huisgenoten is besmet met het coronavirus. Wat betekent dit?

De werknemer kan zijn werkzaamheden in principe gewoon vanuit huis voortzetten.

Mijn werknemer is niet ziek, maar is bang om besmet te raken en verschijnt niet op het werk. Wat nu?

Als u de voorgeschreven hygiëne- en voorzorgsmaatregelen heeft toegepast, kan dit worden aangemerkt als werkweigering. Het afschrijven van verlofdagen of het staken van de loonbetaling is een optie, maar u kunt beter in overleg met uw werknemer een oplossing zoeken. Is thuiswerken een optie of zijn extra aanpassingen op het werk mogelijk? Komt u er samen écht niet uit, dan adviseren wij u als werkgever juridische bijstand te zoeken.

Een gezinslid van mijn werknemer is ziek. Wat nu?

In dit geval heeft uw werknemer recht op calamiteitenverlof. Dat is bedoeld voor onvoorziene of zeer persoonlijke bijzondere omstandigheden, zoals de 'noodzakelijke verzorging op de eerste ziektedag' van de partner of kind(eren) of als de school of kinderopvang gesloten is. Calamiteitenverlof kan gedurende enkele uren en hooguit enkele dagen worden gebruikt, het loon wordt in deze tijd volledig doorbetaald.

Is een gezinslid van uw werknemer ziek, dan moet volgens de huidige richtlijnen het complete gezin in quarantaine. Werknemers hebben recht op kortdurend zorgverlof, dat per jaar maximaal twee keer de wekelijkse arbeidsduur bedraagt. Gedurende deze periode wordt 70% van het loon doorbetaald.

Mag ik mijn medewerkers verplichten naar kantoor te komen?

Zolang er geen door de overheid opgelegde verplichting is om thuis te blijven, mag u van uw medewerkers verlangen dat zij naar kantoor komen. Sommige medewerkers hebben echter angst om naar buiten te gaan. Vraag waardoor die angst ontstaat en toon daar begrip voor. Misschien vreest de medewerker wel voor de gezondheid van iemand in zijn omgeving of heeft hij zelf een zwakke gezondheid. Bespreek alternatieven en houdt goed contact met elkaar.

Mag ik de werktijden van mijn werknemers aanpassen?

Ja, het is zelfs aan te bevelen om de werktijden zoveel mogelijk te spreiden om de kans op verspreiding van het coronavirus te verkleinen.

Mag ik medewerkers verplicht onbetaald verlof laten opnemen?

Nee, dat mag niet.

Kan ik mijn werknemers de toegang tot de werklocatie weigeren?

Het landelijke advies is om werknemers tot en met 28 april zoveel mogelijk thuis te laten werken. U bent als werkgever verantwoordelijk voor het bieden van een gezonde en veilige werkomgeving. Lukt dat niet? Dan kan, afhankelijk van de situatie, toegang tot de werkplek ontzegd worden.

Moet ik mijn werknemers thuis laten werken?

Het ministerie adviseert, als de werkzaamheden dit toelaten, werknemers zoveel mogelijk thuis te laten werken. Probeer dit mogelijk te maken. Daarnaast kunt u de werktijden van uw werknemers op kantoor zoveel mogelijk spreiden.

Stelt de arbodienst eisen aan de werkgever als medewerkers thuis moeten werken?

Ook bij thuiswerken geldt de Arbeidsomstandighedenwet, maar de arboregels zijn bij thuiswerken soepeler dan voor de werkplek binnen uw bedrijf. Informeer uw thuiswerkers over de regels en afspraken ten aanzien van bijvoorbeeld pauzes en gebruik en onderhoud van computers en andere apparatuur. Informeer hen ook over de risico's die ze lopen, zoals de kans op RSI of werkstress. Daarnaast is het raadzaam te controleren of de werkplek aan de arbo-eisen

voldoet. Dat kan door uw werknemers een checklist te laten invullen of door hen een foto van de werkplek te laten tonen.

Wordt het thuiswerken structureel of duurt het langer dan een paar weken, geef dan extra aandacht aan de arbeidsomstandigheden bij uw werknemers thuis. Beschikt een medewerker over een goed bureau, een goede stoel, een toetsenbord, een (tweede) monitor en dergelijke? Voldoet de werkplek niet? Overleg dan met de medewerker wat hij nodig heeft en help hem de thuiswerkplek aan te passen.

Moet ik faciliteiten beschikbaar stellen om thuiswerken mogelijk te maken?

Als werkgever bent u ervoor verantwoordelijk dat uw medewerker over de juiste faciliteiten beschikt om zijn werk thuis te kunnen doen. Wanneer een medewerker niet beschikt over een computer of laptop, dan moet u deze verstrekken, net als alle andere zaken die nodig zijn om vanuit huis te kunnen werken. Misschien is het mogelijk dat de medewerker zijn kantoorspullen ophaalt en tijdelijk thuis installeert, inclusief bureaustoel.

Heeft u zorgen over de thuiswerkplek en een juiste zithouding, laat dan een arbeidsdeskundig onderzoek verrichten. Voorkom dat uw medewerkers door het thuiswerken lichamelijke klachten ontwikkelen. Het is bijvoorbeeld zinvol om advies te geven over hoe werknemers die thuiswerken zoveel mogelijk in beweging kunnen blijven.

Kan ik, zolang er wordt thuisgewerkt, de reiskostenvergoeding voor het woon-/werkverkeer stopzetten?

Dat hangt van de arbeidsvoorwaarden van het bedrijf af. Is daarin niets bepaald, dan kan dit alleen in overleg met de werknemers.

Als een medewerker een tijdje niet naar het werk komt, vervalt de aanspraak op een vaste reiskostenvergoeding voor woon-werkverkeer. De medewerker maakt immers geen reiskosten. Vanuit fiscaal opzicht mogen reiskosten dan niet onbelast worden verstrekt. Moet de werknemer zo nu en dan toch naar kantoor komen, spreek dan af dat de afgelegde kilometers worden gedeclareerd.

Ik voel mij bijna schuldig om mijn werknemers in de huidige situatie te laten werken. Is dat gek?

Wij kunnen ons dat gevoel goed voorstellen, maar adviseren iedereen om zich aan de richtlijnen van het RIVM te houden. En bij twijfel het zekere voor het onzekere te nemen.

Kan ik mijn werknemers nog naar het buitenland sturen?

Gezien de wereldwijde onzekerheid raden wij u af uw werknemers naar het buitenland te laten gaan. De kans is bovendien groot dat hen de toegang tot het betreffende land wordt geweigerd. Wij adviseren het reisadvies van het ministerie van Buitenlandse Zaken op te volgen.

Kan ik als werkgever aansprakelijk worden gesteld door een medewerker die tijdens het werk het coronavirus heeft opgelopen?

Werkgeversaansprakelijkheid is erg afhankelijk van de situatie, bovendien is er nauwelijks jurisprudentie over. Het is lastig om vooraf uitspraken te doen over mogelijke dekking, omdat we momenteel in een unieke situatie zitten. Ons advies is vooral om de voorgeschreven hygiëne- en voorzorgsmaatregelen in acht te nemen om zo de kans op besmetting te verkleinen.

Is corona verzekerd op de ziekteverzuimverzekering?

Een zieke werknemer heeft recht op loon. Een ziekteverzuimverzekering dekt deze betalingsverplichting als een werknemer te ziek is om zijn werkzaamheden uit te voeren. Dat geldt natuurlijk ook als een werknemer vanwege zijn ziekte in quarantaine is geplaatst. Er is geen dekking als:

- Een werknemer vanwege overheidsmaatregelen niet naar het werk kan komen en/of thuiswerken niet mogelijk is.
- Een werknemer klachten heeft, maar niet te ziek is om de werkzaamheden uit te voeren.
- Een werknemer in quarantaine is geplaatst, maar niet ziek en in staat is om de werkzaamheden uit te voeren.
- Een gezinslid van de werknemer ziek is en verzorgd moet worden.

Let op: veel ziekteverzuimverzekeringen hebben een wachttijd (eigen risico) van twee weken of meer.

Hoe reageren verzuimverzekeraars op de coronacrisis?

Sommige verzuimverzekeraars offeren tijdelijk niet meer, of er geldt voor nieuwe verzuimverzekeringen een eigen risicotermin van zes in plaats van twee weken. Voor bestaande verzuimverzekeringen is tussentijdse uitbreiding van de dekkingen (tijdelijk) veelal niet meer mogelijk. Om betalingsproblemen te voorkomen bieden sommige verzekeraars wijziging van de premiebetaaltermijn aan voor verzuimverzekeringen, zonder termijnopslag. Enkele verzekeraars passen de dekking al aan of introduceren nieuwe clausules om expliciet de schade van het coronavirus uit te sluiten.

Wat betekent de coronacrisis voor de pensioenverzekeringen?

Op dit moment zijn er geen beperkende voorwaarden voor werknemers die als gevolg van het coronavirus arbeidsongeschikt raken of overlijden. Indien u als gevolg van de coronacrisis niet meer in staat bent de pensioenpremies te betalen, dan komen de pensioenuitvoerders u zoveel mogelijk tegemoet, door:

- Betalingsregelingen met u te treffen.
- De betalingstermijn, binnen de wettelijke mogelijkheden, te verruimen.
- Minder snel over te gaan tot het inschakelen van incassobureaus en/of het opleggen van administratieve boetes.

Een uitgebreide toelichting van deze maatregelen staat op: verzekeraars.nl/publicaties/actueel/coulance-bij-betalen-pensioenpremies-voor-door-coronacrisis-getroffen-bedrijven-en-sectoren.

Naast deze extra mogelijkheden als gevolg van de coronacrisis kunt u ook een beroep doen op het betalingsvoorbehoud uit artikel 12 van de Pensioenwet (maxius.nl/pensioenwet/artikel12). U moet dan als werkgever met een accountantsverklaring aantonen dat er sprake is van een financieel onvermogen om de huidige regeling voort te kunnen zetten.

Hoe kan ik mijn personeel ondanks een fikse omzetzaling doorbetalen?

Er is een Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor Werkbehoud (NOW), die de huidige regeling werktijdverkortering vervangt. De NOW is er voor ondernemers die een omzetverlies verwachten van minimaal 20%. U kunt dan bij UWV voor een

periode van drie maanden een tegemoetkoming in de loonkosten aanvragen. De vergoeding bedraagt maximaal 90% van de loonsom en is afhankelijk van het omzetverlies. UWV verstrekt een voorschot van 80% van de gevraagde tegemoetkoming, waarbij achteraf een verrekening plaatsvindt op basis van het werkelijke omzetverlies. Tijdens de subsidieperiode mag vast en tijdelijk personeel niet worden ontslagen om bedrijfseconomische redenen.

Wordt bij de berekening van het omzetverlies rekening gehouden met de inzet van eigen personeel en externen?

Het criterium bij de NOW is omzetverlies. Over de verhouding tussen vaste en flexibele medewerkers is (nog) niets vermeld.

Mag ik iemand na twee jaar ziekte ontslaan op basis van de NOW?

Binnen de huidige wetgeving is het mogelijk om de ontslagprocedure te starten voor iemand die langer dan twee jaar ziek is. De NOW is daarop, naar verwachting, niet van invloed.

Kan ik onder het contract uit met nieuwe medewerkers die nog moeten starten?

Sommige bedrijven kiezen ervoor om het contract aan het begin van de proeftijd te ontbinden. Andere bedrijven beschouwen het als hun morele plicht om de afspraken ten aanzien van het dienstverband te handhaven. Het toekomstperspectief van uw bedrijf speelt hierbij uiteraard ook een rol.

Waar vind ik een overzicht van alle regelingen?

De belastingmaatregelen staan op: belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/nl/home/content/coronavirus. Ook op de websites van het RIVM (rivm.nl/coronavirus/covid-19/vragen-antwoorden), de Kamer van Koophandel (kvk.nl/corona/) en de Rijksoverheid (rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/veelgestelde-vragen-per-onderwerp/financiële-regelingen) is veel informatie te vinden.

Noodpakket voor banen en economie – tijdelijke financiële regelingen

Tegemoetkoming inkomsten en salarissen		
	Voor wie?	Waar aanvragen?
Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid (NOW)	Werkgevers met tenminste 20% omzetverlies	UWV.nl
Coulance rond schriftelijk vastleggen vast contract	Werkgevers	Belastingdienst.nl/coronavirus
Overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)	Zelfstandig ondernemers, waaronder ZZP'ers	Eigen gemeente
Tegemoetkoming Ondernemers Getroffen Sectoren Covid-19 (TOGS)	MKB ondernemers die direct getroffen worden door overheidsmaatregelen**	rvo.nl/tegemoetkomingcorona
Uitstel belastingen		
Uitstel van belastingen	Alle ondernemers en ZZP'ers	Belastingdienst.nl/coronavirus
Verlaging van invorderingsrente	Alle ondernemers en ZZP'ers	Gaat automatisch
Verlaging van belastingrentes	Alle ondernemers en ZZP'ers	Gaat automatisch
Wijziging voorlopige aanslag	Alle ondernemers en ZZP'ers	Mijn Belastingdienst (Zakelijk)
Toerismebelasting	Bedrijven in horeca en vrijetijdbranche	Eigen gemeente
Versoepeling kredieten		
Verruiming Borstelling MKB	ZZP en MKB*	Uw kredietverstrekker
Borstingskrediet Landbouw (BL)	Agrarische ondernemers	Uw kredietverstrekker
Garantie Ondernemingsfaciliteit (GO-regeling)	MKB en Grootbedrijf	Uw kredietverstrekker
Qredits	Zelfstandigen en MKB	Qredits.nl

* m.u.v. enkele sectoren, zie rvo.nl/bmkb

** mits fysieke inrichting buitenshuis en actief in geselecteerde sectoren

Klanten en producten

Kan ik me verzekeren tegen schade als gevolg van het coronavirus?

Verzekeren tegen omzetverlies als gevolg van het coronavirus is niet mogelijk. De gevolgen van excessen zoals een pandemie zijn niet te overzien; de tarieven van verzekeraars zijn niet berekend op de schade die veroorzaakt kan worden door een pandemie.

Dekt de reisverzekering eventuele schade?

Bij lang niet alle verzekeraars is schade en/of annulering vanwege een virusuitbraak een verzekerde gebeurtenis. Ons advies is om, samen met ons, de polisvoorwaarden te checken.

Welke verzekeringen kan ik opschorten?

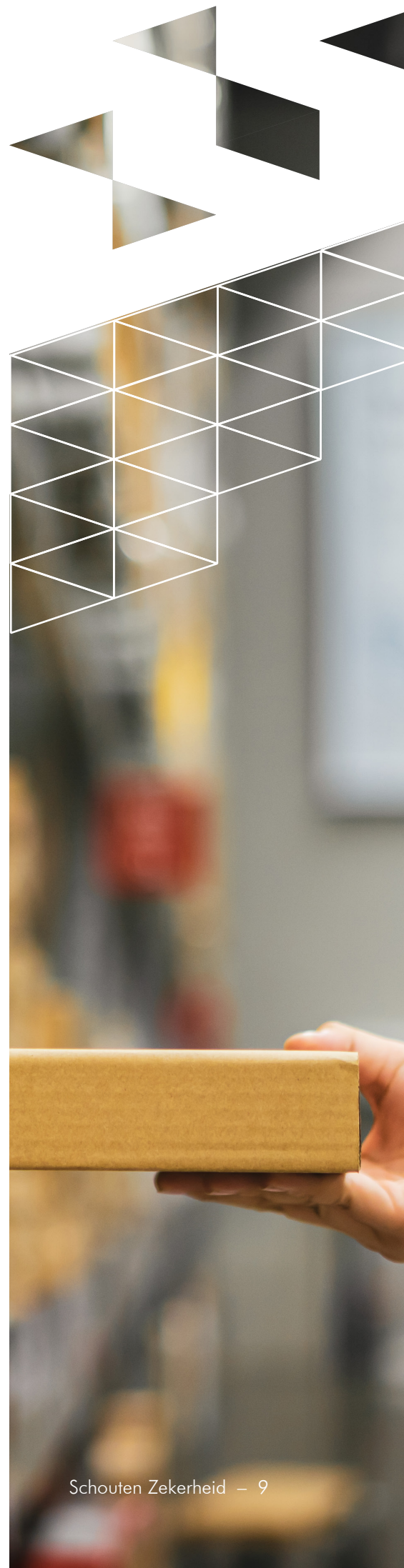
Reis- en evenementenverzekeringen kunnen worden opgeschort. Dat geldt ook voor de verzekering van werkmaterieel, als het materieel langer dan dertig dagen stil staat of niet gebruikt wordt. Bij de transportverzekering kan de hoogte van de vervoerde omzet worden aangepast, als dit 30% lager is dan verwacht. Tevens kan het verzekerde bedrag van aangehouden voorraden worden aangepast. Bij de aansprakelijkheidsverzekering voor bedrijven wordt de wijziging in de omzet verwerkt via de naverrekening. Deze vindt plaats in het eerste kwartaal van 2021.

Hoe ga ik in deze periode met mijn klanten om?

Het contact met de klant is altijd belangrijk en zeker nu. Wij adviseren om de onderlinge afspraken wat betreft levering van diensten en betalingen, de voorwaarden van de samenwerking en de afspraken met toeleveranciers (nogmaals) met elkaar te bespreken.

Wat kan ik nog meer doen om de continuïteit van mijn bedrijf in deze periode te waarborgen?

Mogelijk kunnen de bedrijfsactiviteiten tijdelijk worden gewijzigd of kunnen bedrijfsmiddelen voor andere doelen worden ingezet. Een ondernemer die zijn hotel verhuurt aan een ziekenhuis is hier een mooi voorbeeld van. Aan het eind van dit whitepaper gaan we verder in op de gevolgen en risico's van aangepaste bedrijfsmodellen.

Leveranciers

Ik ben bang dat mijn afnemers niet meer (op tijd) kunnen betalen. Hoe voorkom ik dat ik zelf in de financiële problemen kom?

Actief debiteurenbeheer is erg belangrijk. Het is raadzaam te weten met wie u zaken doet en in contact te blijven met de leveranciers. Ga met hen in overleg als betalingen uitblijven en probeer afspraken te maken om faillissementen te voorkomen. Misschien is een betalingsregeling mogelijk? Als u zelf tegen een cashflow-probleem aanloopt is factoring wellicht een mogelijkheid. U draagt dan de facturatie en het debiteurenrisico over aan een gespecialiseerd bedrijf, waarbij binnen 24 uur na het versturen van de facturen het geld op uw rekening staat.

Kan ik bij nieuwe bestellingen om een aanbetaling vragen?

Het is vrij gebruikelijk om op deze manier het risico te spreiden. Wij adviseren dit mee te nemen in gesprekken met leveranciers en klanten.

Ik heb een aanbetaling gedaan, maar levering blijft uit. Moet ik (een deel van) de aanbetaling terugstorten?

Dat hangt af van de inhoud van de overeenkomst. Het advies is om hier bij (nieuwe) overeenkomsten altijd afspraken over te maken, zodat er geen onduidelijkheid is.

Wat dekt mijn kredietverzekering?

De kredietverzekering dekt het risico af op non-betaling en faillissementen. De kredietverzekeraars denken momenteel mee met hun klanten en nemen maatregelen om de dekkingen in stand te houden. De periode van melding van non-betaling is bijvoorbeeld verlengd van 30 naar 60 en soms zelfs 90 dagen. Ondernemers krijgen zo de kans facturen zonder consequenties later te betalen.

Ik heb geen kredietverzekering. Welke instrumenten heb ik om mijn debiteurenrisico te beperken?

Zorg voor een goed en efficiënt debiteurenbeheer. Er zijn voldoende creditmanagement-systemen die daarbij kunnen helpen. Ook is het belangrijk te weten met wie u zaken doet. Gebruik kredietinformatierapporten en betalingservaringen van andere organisaties om te beoordelen of de (potentiële) klant/leverancier financieel stabiel is. Blijft betaling desondanks uit, dan kan een incassobureau of een incasso-advocaat helpen bij de vordering.

Kan ik aansprakelijk worden gesteld als ik door de coronacrisis niet kan leveren aan derden?

In de huidige situatie is een beroep op overmacht denkbaar. De vraag is of de coronacrisis juridisch gezien een beroep op overmacht rechtvaardigt. Dat hangt onder andere af van wat er contractueel is afgesproken. DVAN Advocaten geeft hier antwoord op in het volgende artikel: dvan.nl/kennis/nieuws/corona-en-overmacht.

Gebouwen

Hoe zorg ik voor een veilige werkplek?

Pas de maatregelen die genomen moeten worden om verspreiding van het coronavirus te voorkomen ook op de werkvloer toe. Communiceer deze maatregelen met de werknemers, controleer of ze worden nageleefd en zorg er ook voor dat ze worden nageleefd:

- Houd ten minste 1,5 meter afstand ten opzichte van elkaar.
- Regelmatig handen wassen.
- Hoest en nies in de binnenkant van de elleboog.
- Gebruik papieren zakdoekjes.
- Schud geen handen.
- Gebruik handzeep, desinfecterende gel en tissues op de werkplek en toiletten.
- Maak deurklinken, lichtknoppen, trapleuningen, toetsenborden en computermuizen regelmatig schoon.
- Groet elkaar zonder fysiek contact.

Waar moet ik nog meer rekening mee houden?

Sluit uw bedrijf voor (on)bepaalde tijd? Denk dan aan de beveiliging. Ligt een bouwproject stil? Denk ook dan aan het goed afsluiten van het pand en sla kostbare materialen veilig op. En wellicht moet de bouwtermijn van uw CAR-verzekering worden verlengd?

ICT

Wat moet ik als werkgever doen om thuiswerken mogelijk te maken?

Zorg allereerst dat thuiswerken technisch mogelijk is. Het mooiste is als medewerkers inloggen op het bedrijfssysteem via een door u als werkgever gefaciliteerde netwerkverbinding. Vanuit dat systeem is de beveiliging van gegevens gewaarborgd.

Vertel de medewerkers hoe zij moeten omgaan met het opslaan en digitaal verzenden van bestanden en (persoons)gegevens en andere vertrouwelijke bedrijfsinformatie. Attendeer ze er bijvoorbeeld op dat:

- Documenten met persoonsgegevens of vertrouwelijke/ gevoelige informatie niet in de gewone prullenbak mogen belanden.
- Het niet de bedoeling is dat foto's worden verspreid van de thuiswerkende medewerker als daarop (op de achtergrond) vertrouwelijke (persoons)gegevens te zien zijn.
- Het niet de bedoeling is dat huisgenoten toegang hebben tot vertrouwelijke of gevoelige informatie.

Geef ze tenslotte tips over hoe ze gezond thuis kunnen werken en stimuleer dat ze met hun collega's verbonden blijven door met elkaar te (video)bellen.

Wat zijn de opties als mijn bedrijf (nog) niet over de faciliteiten beschikt om thuis te werken?

Wellicht kunnen werknemers tijdelijk hun eigen e-mailadres gebruiken? Zorg er dan wel voor dat er kopieën van de berichten naar het werkadres worden gezonden. En doe er alles aan om zo snel mogelijk een toegankelijke digitale werkplek – thuis of onderweg – te realiseren.

Hoe houd ik de cyberrisico's bij thuiswerken beheersbaar?

- Zorg voor de benodigde (netwerk)capaciteit om het grotere aantal thuiswerkers te kunnen bedienen. Denk hierbij zowel aan de IT-infrastructuur als aan de telecominfrastructuur.
- Maak een beoordeling van welke medewerkers op kantoor moeten zijn voor de ondersteuning van de IT-voorzieningen die nodig zijn voor thuiswerken.
- Bedenk welke aanpassingen mogelijk nodig zijn voor uw responsplannen bij incidenten als een beperkt aantal medewerkers aanwezig is.
- Dwing het gebruik van een veilige verbinding naar het bedrijfsnetwerk af met bijvoorbeeld een Virtual Private Network (VPN) of andere veilige thuiswerkoplossing.
- Zorg dat thuiswerkmogelijkheden getest en geüpdatet zijn.
- Stel eventueel extra monitoring in op uw applicaties die essentieel zijn voor thuiswerken.

- Maak zoveel mogelijk gebruik van multifactorauthenticatie (MFA) voor toegang tot uw bedrijfsnetwerk en dwing sterke wachtwoorden af.
- Installeer de meest recente updates voor hard- en software.
- Zorg dat uw medewerkers bewust zijn van phishing over het coronavirus en dat bekend is hoe zij dit moeten melden. Houd rekening met een mogelijke toename van meldingen omtrent phishingmails en valse e-mails.
- Zorg dat uw organisatierichtlijnen up-to-date zijn en bekend zijn bij de medewerkers. Denk hierbij aan informatiebeveiliging inclusief het (thuis)gebruik van hard- en software en het eventuele gebruik van privé IT-voorzieningen.
- Klik niet op links in e-mailberichten, open geen onbekende bijlagen en vul geen gegevens in bij e-mailberichten die u niet verwacht of van een onbekende afzender zijn.
- Houd de organisatierichtlijnen aan betreffende informatiebeveiliging. Ga bewust om met informatie thuis en wat u bespreekt in berichtenapps of tijdens een videogesprek.
- Volg de richtlijnen van de organisatie omtrent het gebruik van hard- en software. Denk aan gebruik van privé- en randapparatuur en het installeren van applicaties. Een voorbeeld van malafide applicaties is de app 'COVID19 Tracker'. Deze installeert de CovidLock ransomware op apparaten met het Android besturingssysteem.

Wat kunnen mijn medewerkers doen?

- Maak gebruik van een vertrouwd en beveiligd (wifi)netwerk.
- Houd rekening met een langere reactiesnelheid door capaciteitsproblemen, waardoor applicaties trager kunnen werken.
- Houd rekening met het ontvangen van phishingmails en valse e-mails over het coronavirus. Het is bekend dat criminelen juist in deze periode phishingmails versturen en malware verspreiden. Ga niet in op malafide e-mailberichten en meld dit direct bij uw beheerorganisatie.

Ondanks alle maatregelen is mijn bedrijf geraakt door cybercriminelen. Is de schade verzekerd?

U kunt nog zoveel maatregelen nemen, er bestaat een kans dat een cyberaanval flinke (financiële) gevolgen heeft. Een verzekering kan uitkomst bieden, maar dit risico is vaak niet gedekt op uw zakelijke verzekeringen. Laat u daarom goed adviseren of het slim is een speciale cyberverzekering af te sluiten. Elk bedrijf loopt namelijk digitale risico's, óók uw bedrijf.

Deze tijd vraagt om creatief ondernemerschap

De coronacrisis raakt ons allemaal en vooral de onzekerheid knaagt. Wat staat ons nog te wachten? Hoe lang houdt deze situatie nog aan? Wanneer kunnen we weer vrijer ondernemen? Wat betekent deze crisis voor mijn bedrijf?

Voor iedere ondernemer is de situatie anders. Terwijl de één op last van de overheid zijn deuren verplicht een aantal weken moet sluiten, kunnen andere bedrijven vrijwel ongestoord doorwerken. Sommige bedrijven kunnen juist nu het werk niet aan en hebben het drukker dan ooit. Denk aan bedrijven in de zorg, bedrijven die voedingsmiddelen produceren of bedrijven die actief zijn in het vervoer en bevoorrading van supermarkten.

Aangepaste bedrijfsmodellen

Door de coronacrisis ontstaan ook veel nieuwe initiatieven. Ondernemers passen hun bedrijfsmodel (tijdelijk) aan. Een hoteleigenaar die zijn kamers beschikbaar stelt aan een ziekenhuis, transportbedrijven die supermarkten gaan bevoorraden, personeel dat op andere disciplines wordt ingezet. Eén ding is duidelijk: creatief ondernemerschap kan ook nu het verschil maken!

Nieuwe risico's

Natuurlijk heeft de zorg voor uw eigen personeel en uw eigen bedrijfsvoering de hoogste prioriteit. Is iedereen veilig, kan mijn productie doordraaien en kan ik volgende week de salarissen en huur betalen? Een veranderende bedrijfsvoering brengt nieuwe risico's met zich mee, maar u denkt waarschijnlijk niet gelijk aan uw verzekeringen.

Enkele voorbeelden:

- U gaat bezorgen maar deed dat in het verleden nooit. Dekt uw verzekering dat?
- Uw werkzaamheden krijgen een breder karakter. Sluit de omschrijving van de werkzaamheden nog aan op uw verzekering?
- Uw voorraad van gereed product loopt op. Zijn uw verzekerde sommen nog op orde?
- U verhuurt uw personeel aan derden. Kan dit zomaar? Wat als zij ziek worden of een ongeval krijgen?
- U verhuurt uw materieel aan derden. Kan dat zomaar? Wat als dit kapot gaat of kwijtraakt?

- U stelt uw software of kennis gratis ter beschikking. Maar wat als er iets misgaat?
- U speelt in op de veranderende behoefte en breidt uw pakket aan goederen en diensten uit. Sluit dit nog aan op uw verzekeringen?

Kleine wijziging

Schouten Zekerheid denkt graag met u mee over de nieuwe risico's die op u afkomen als uw bedrijfsvoering wijzigt. Zodat wordt voorkomen dat u door een onverzekerde gebeurtenis van de regen in de drup valt. Vaak is een kleine wijziging in uw verzekeringsportefeuille al genoeg!

Schouten Zekerheid

Schouten Toren
Rivium Quadrant 81
2909 LC Capelle aan den IJssel

schoutenzekerheid.nl

010 – 288 44 44

[linkedin.com/company/schoutenzekerheid](https://www.linkedin.com/company/schoutenzekerheid)

